

Ds Richard Vissinga

Johannes 16, 16-24 1 Petrus 3, 8-18 01-06-2014 ATK

Lieve gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Je zult huilen en weeklagen, hoorden we zojuist uit de mond van Jezus.

Hij zegt dat tegen zijn leerlingen. Wat heeft hij daarmee bedoeld?

Is het een huilen om wat ons elke dag overkomt aan kwaad en ongeluk?

Zijn dat de slachtoffers van de burgeroorlog in Syrië?

Is dat de treurnis in Servië om de overstromingen van deze dagen?

Is dat het alsmat doorgaand huilen van Israeli's en van Palestijnen om wie gedood worden?

Er zijn momenten waarop het je diep raakt. Waarop je er soms ook even niet meer tegen kan.

Dat je ervaart hoe groot het verschil is: deze wereld en dit leven zoals die kunnen zijn, zoals die bedoeld zijn – geloof je – en deze wereld en dit leven zoals die zich aan ons voordoen, met alle ellende, pijn en verdriet.

Huilen en weeklagen, zowel door wat er in je eigen, persoonlijk leven gebeurt als om wat er om je heen plaatsvindt.

Zou Jezus daarop doelen?

Nog een korte tijd en jullie zien me niet meer, maar kort daarna zien jullie me terug.

In de tussentijd zullen ze huilen en weeklagen, terwijl de wereld blij zal zijn.

Ik probeer me dat voor te stellen. Hoe de leerlingen met Jezus zijn opgetrokken. Hem zijn gevolgd. Door Galilea en Samaria. Op weg gegaan naar Jeruzalem.

Ze waren op de bruiloft in Kana, waar Jezus het feest weer op gang bracht. Met veel betere wijn dan eerst geschonken werd. Ze waren er getuige van hoe blinden ziende werden, doven het gehoor terugkregen, verlamden weer konden gaan lopen. Ja, ze waren erbij geweest toen Lazarus, die al drie dagen in het graf lag, uit de dood werd teruggeroepen.

Door alles wat ze meemaakten met Jezus, door wat hij zei en wat hij deed, hadden ze de indruk gekregen, dat oude profetenwoorden tot vervulling kwamen. Dat de tijd van de Messias was aangebroken. De nieuwe tijd, waarop zo lang en zoveel was gehoopt.

Maar nu stoort Jezus hen in hun enthousiasme. Nog een korte tijd en jullie zien me niet meer.

Jullie zullen huilen en weeklagen.

Doelt hij op Pasen? Op wat er in Jeruzalem staat te gebeuren? Elders in dit evangelie heeft hij daarop gezinspeeld. Dat hij de weg zal gaan van de graankorrel. Die moet eerst in de aarde vallen en sterven. Pas dan kan hij opkomen en vrucht dragen. Hij zal diezelfde weg gaan, zegt Jezus.

Of doelt hij op zijn hemelvaart? In dit evangelie is van hemelvaart geen sprake. Wel van verhoging. En teruggaan naar de Vader.

Hoe dan ook, Johannes schreef zijn evangelie op het moment dat Jezus niet meer bij zijn leerlingen was. Dat zij hem niet meer zagen. Zij stonden er alleen voor. Het was een kleine groep volgelingen. Die van buitenaf en van binnenuit bedreigd werd. Straks zouden de vervolgingen beginnen.

Een kleine gemeente onder druk. Jezus zagen zij niet meer.

Is het u opgevallen dat we het woordje 'zien' zoveel gehoord hebben in dit evangelie?

Driemaal wordt het in deze paar verzen herhaald en daardoor krijgt het nadruk.

Straks zien zijn leerlingen Jezus niet meer, maar daarna zullen ze hem terugzien.

Er is een zien vanaf een afstand, maar ook een zien in de zin van dóórzien, in de volle omvang doorzien.

Een begrijpend zien, dat het volle licht op Jezus zal geven. Zoals Paulus zal schrijven: nu zien we nog in raadselen, maar straks van aangezicht tot aangezicht.

Tot nu toe hebben de leerlingen vanaf een afstandje naar Jezus gekeken, naar alles wat hij deed. Straks zullen ze hem zien in zijn ware gedaante.

Waarschijnlijk werd dit woord in de vroege gemeente gebruikt om de ontmoeting met de Heer in Woord én Sacrament aan te duiden.

Wat betekent die korte tijd?

Jezus lijkt te doelen op het moment van de grote dag, waarvan de profeten hebben gesproken, in boeiende en aansprekende beelden.

Toen lang geleden het volk Israel een periode van ballingschap in Babel doormaakte, spraken Israëls profeten ook over het einde van die tijd. Aan de woestijntijd zal een einde komen. Bij de profeten horen en zien we dat God op kale heuvels rivieren laat ontspringen, bronnen in de valleien; meren in de woestijn en opborrelend water uit dorre grond. Zie je dat voor je? Op het eerste gezicht zijn er alleen dorre grond en kale heuvels. Maar je kunt proberen verder en dieper te kijken: de moeite van nu te zien als een periode waar je doorheen moet. Je bent op weg naar beter. Naar een nieuwe tijd. Daar duidt het beeld op dat Jezus aanreikt, van de geboorte-weeën. Deze woorden worden vooral gekleurd door de belofte, die ze inhouden. Veel verdriet, onbegrip, niet weten is even nodig als tijdelijk. Zoals de barensweeën van een zwangere vrouw. Als je je laat bepalen door enkel het moment van het hier en nu, dan is het smartelijk en verdrietig. Maar als je het zicht houdt op wat komen gaat, dan is er een doorkomen aan. In zijn brief aan de Romeinen zal Paulus dat beeld benutten: heel de schepping is in barenstnood en wij zuchten en kreunen, reikhalzend naar de verlossing en wachtend op het tevoorschijn komen van Gods kinderen. Dat is typerend voor de weg van Jezus' volgelingen, van Gods kinderen. Zij worden hier tegenover 'de wereld' gezet: die zal zich verheugen. Namelijk in het moment waarop deze dwarse beweging van Jezus en de zijnen monddood is gemaakt. Maar dat zal een vreugde van korte duur zijn. De uiteindelijke vreugde is er voor Gods kinderen. 'De wereld' – dat is de kosmos zoals die in zichzelf reilt en zeilt, met zijn eigen wetten, zijn recht van de sterkste en zijn korte termijn denken. Daaraan wordt paal en perk gesteld. Voordat Jezus weggaat, wijst hij vooruit naar 'die dag': de dag van de bevalling, de dag van het volle zien. Dan zijn alle vragen voorbij. 'Dan hoeven jullie mij niets meer te vragen', zegt Jezus. Hij is niet langer degene, die voor hen de vraagbaak, de leraar, de bemiddelaar is. Als de nieuwe tijd aanbreekt, en zien is overgegaan in aanschouwen, dan zijn er ook geen vragen meer te stellen. Dan mogen zij zich rechtstreeks tot de Vader wenden. Dan is vragen bidden geworden. Daarbij zullen ze Jezus noemen als garantie. 'Bidden in mijn naam', dat is bidden zoals Jezus zelf zou bidden en gebeden heeft. In hem vinden wij de norm van wat wij kunnen en willen vragen. Het is één en al variatie op 'Uw Rijk kome'. De ontferming waarmee hij mensen tegemoet trad, de solidariteit, waarmee hij Gods barmhartigheid dóórvertaalde. Hij zegt hen toe, dat ze dát zullen ontvangen. Verhoring is niet: afwachten of je wensen vervuld worden zoals bij één of andere loketbediende. Verhoring begint al, zodra je je biddend geheel en al op Gods weg hebt begeven. Dat gaan op Gods weg – dat kan en mag hier en nu al beginnen. Daar wijst de lezing op uit 1 Petrus. Het is mooi dat de kerk die lezing aanreikt naast de afscheidswaarden van Jezus over de korte tijd. Ook al duurt naar ons gevoel die korte tijd, dat we hem niet zien al heel lang, en al zal die misschien nog wel heel lang gaan duren – voor God is immers één dag als duizend jaar en duizend jaar als één dag – we worden door Petrus niet in onzekerheid gelaten. Voor deze tussentijd komt het erop aan te leven zoals Jezus geleefd heeft. Een echo te zijn van zijn woorden. Een leesbare brief van zijn leven. Daarbij gaat het erom eensgezind te zijn, dat wil zeggen allen met hetzelfde doel voor ogen, namelijk de komst van Gods koninkrijk; om met elkaar mee te leven, elkaar als broeders en zusters lief te hebben, om barmhartig te zijn en bereid om de minste te zijn. Geen kwaad met kwaad te vergelden, maar te zegenen, opdat wij ook zelf gezegend zullen worden. Nee, al heeft hij ons verlaten, hij laat ons niet alleen. Met zijn woorden en zijn geest blijft hij bij ons. Richt hij ons op, ondersteunt hij ons en wijst hij ons de weg. Michel van der Plas bracht dat mooi onder woorden.

Wij staan op eigen benen,
en straks wanneer zijn heilig vuur
ons heeft veroverd en doorschenen,
is het ons eigen uur.
Tot hij zal wederkomen
is ons zijn aarde toevertrouwd
om te herscheppen naar zijn dromen:
een stad voor God gebouwd.

Amen

